

2025/1355

14.7.2025

EUROOPA KESKPANGA MÄÄRUS (EL) 2025/1355,
2. juuli 2025,
süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamise kohta (EKP/2025/22)
(uuesti sõnastatud)

EUROOPA KESKPANGA NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 127 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja, eelkõige selle artikleid 3.1, 22 ning artikli 34.1 esimest taanet,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Keskpanga määrust (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28)⁽¹⁾ on mitu korda oluliselt muudetud⁽²⁾. Pärast määruse artiklil 24 kohaselt EKP nõukogu poolt teostatud läbivaatamist tuleb määruses teha täiendavaid muudatusi. Seetõttu tuleb määrus selguse huvides uuesti sõnastada.
- (2) Aluslepingu artikli 127 lõike 2 neljas taane ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja (edaspidi „EKPSi põhikirj“) artikli 3.1 neljas taane volitavad eurosüsteemi edendama maksesüsteemide tõrgeteta tööd.
- (3) Eurosüsteem edendab maksesüsteemide tõrgeteta tööd muu hulgas järelevaatamise abil.
- (4) Makse- ja arveldussüsteemide komitee (CPMI, varem CPSS) ja Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) tehniline komitee on avaldanud põhimõtted finantsturu taristutele. CPMI-IOSCO soovib rakendada neid põhimõtteid suurimal määral, mida võimaldab riigisisene õigusraamistik. Maksesüsteemide järelevaatamise tõhususe tagamiseks rakendas Euroopa Keskpank (EKP) neid põhimõtteid määrusega (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28), mida kohaldatakse nii suurmaksete süsteemide kui ka süsteemse tähtsusega jaemaksete süsteemide suhtes.
- (5) Käesolevat määrust kohaldatakse nii keskpankade kui ka erasektori hallatavate maksesüsteemide suhtes. Samas lubavad CPMI-IOSCO põhimõtted erandjuhtudel keskpankade hallatavatele maksesüsteemide suhtes kõrvalekaldeid, kui see tuleneb kohalduvast õigusaktist või põhimõttest. Arvestades et eurosüsteemi ülesanded, kohustused ja institutsionaalne struktuur on määratletud aluslepingus ning EKPSi põhikirjas, võib eurosüsteemi süsteemselt olulised maksesüsteemid teatavatest käesolevas määruses sätestatud nõuetest vabastada. Eelkõige tuleb eurosüsteemi süsteemselt olulised maksesüsteemid vabastada konkreetsetest nõuetest seoses juhtimise, sulgemiskavade, omakapitali ja likviidsete varadega ning tagatis- ja investeerimisriskidega, mis hõlmavad samu valdkondi, mille osas on EKP nõukogu nõuded vastu võtnud. Neid erandeid täpsustatakse käesoleva määruse sätetes.
- (6) Kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega liigitab EKP nõukogu maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks, kui see vastab käesolevas määruses sätestatud konkreetsetele kriteeriumidele. Lisaks võib maksesüsteemi liigitada süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks paindliku meetodika alusel, mis võtab arvesse kvalitatiivseid aspekte, nagu maksesüsteemi suurus, keerukus ja asendatavus.

⁽¹⁾ Euroopa Keskpanga määrus (EL) nr 795/2014, 3. juuli 2014, süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamise kohta (EKP/2014/28) (ELT L 217, 23.7.2014, lk 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/795/oj>).

⁽²⁾ Vt I lisa.

- (7) EKP nõukogu määrab igale süsteemselt olulisele maksesüsteemile süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja. Määratud süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vastutab pädeva asutuse ees süsteemselt olulise maksesüsteemi vastavuse eest käesolevas määruses sätestatud järelevaatamisnõuetele. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja peab olema euroala juriidiline isik, kes vastutab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitamise eest. Erandkorras võib EKP nõukogu määrata süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks ka väljaspool euroala asutatud juriidilise isiku euroalal asutatud filiaali, mis on selle juriidilise isiku õiguslikult sõltuv osa. Sellega seoses tuleb „süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja“ määratlust vastavalt laiendada.
- (8) Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks määratakse erandkorras filiaal, tuleb käesolevas määruses sätestatud nõudeid süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks määratud juriidilise isiku juhatuse koosseisu, ülesannete, oskuste ja kohustuste kohta kohaldada ka süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks määratud filiaali juhatuse suhtes, kusjuures filiaali juhatuse koosseisus olevad tegevdirektorid peavad olema ka artikli 9 lõike 11 punktis b määratletud juhatuse liikmed. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks määratakse filiaal, võib asjaomane pädev asutus süsteemselt olulise maksesüsteemi käesoleva määruse nõuetele vastavuse hindamisel võtta kohastel juhtudel arvesse juriidilise isiku tasandil kehtestatud meetmeid ja raamistikke, mis on seotud süsteemselt olulise maksesüsteemiga ja/või süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaga.
- (9) Kui see on vajalik tõhusa järelevaatamise tagamiseks, sealhulgas jõupingutuste dubleerimise minimeerimiseks ning süsteemselt olulise maksesüsteemi ja asjaomaste asutuste halduskoormuse vähendamiseks, peab pädev asutus tegema koostööd teiste asutustega. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks määratakse filiaal, peab asjaomane pädev asutus tegema koostööd selle juriidilise isiku järelevaatamise või järelevalve eest vastutava asutusega, mille õiguslikult sõltuv osa on kõnealune filiaal.
- (10) Süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevus võib aja jooksul kõikuda. Süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise raamistiku terviklikkuse tagamiseks, säilitades samal ajal võimalikult palju järjepidevust ja vältides maksesüsteemide sagedast ümberliigitamist, ei liigitata maksesüsteemi enam süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks, kui see ei vasta kahel järjestikusel vastavusläbivaatusel süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise nõuetele. Süsteemselt olulise maksesüsteemi staatuse säilitamine nimetatud ajavahemiku jooksul ei pruugi siiski olla asjakohane, kui on ebatõenäoline, et süsteem vastab järgmisel vastavusläbivaatusel süsteemselt olulise maksesüsteemi kriteeriumidele. Seetõttu on võimalik ka varasem juhtumipõhisel hindamisel põhinev ümberliigitamine.
- (11) Käesolevas määruses sätestatakse selgelt määratletud kord, millega tagatakse nõuetekohane menetlus nii enne kui ka pärast seda, kui EKP nõukogu võtab vastu otsuse maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise kohta.
- (12) Kui see on võimalik ja otstarbekas, tugineb EKP EKPSi ülesannete täitmisel riikide keskpankadele. Iga süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul määratakse asjaomane eurosüsteemi keskpank pädevaks asutuseks, kes hindab kõnealuse süsteemselt olulise maksesüsteemi vastavust käesoleva määruse kohastele järelevaatamisnõuetele. Üleeuroopalise tähtsusega süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul teostab järelevaatamist EKP kui määratud pädev asutus. Sellise süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul, millel on viimase viie aasta jooksul olnud tõendatud ja pikaajaline järelevaatamissuhe riigi keskpangaga, määratakse pädevateks asutusteks kaks eurosüsteemi keskpanka, st riigi keskpank, kellega on loodud pikaajaline järelevaatamissuhe, ja EKP.
- (13) Käesolevas määruses sätestatud nõuded on proportsionaalsed süsteemselt oluliste maksesüsteemidele omaste riskide suhtes. Käesoleva määruse sätetes võetakse arvesse ka viimastel aastatel määruse (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28) alusel tehtud järelevaatamisalaste hindamiste kogemust ja järeldusi, samuti hiljutisi tehnoloogilisi ja regulatiivseid arenguid Euroopa Liidus, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2022/2554 vastuvõtmist⁽³⁾.
- (14) Süsteemselt olulise maksesüsteemi tõhususe ja usaldusväärsuse tagamiseks tuleb järgida kohaldatavaid riigisiseseid õigusakte ning selle tegevuse aluseks olevaid selgeid eeskirju, kordasid ja lepinguid. Õigusaktide all mõistetakse kõikide riikide õigussüsteeme, kus süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on asutatud ja/või tegutseb ning kus süsteemselt olulise maksesüsteemi osalejad on asutatud ja/või tegutsevad.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/2554, 14. detsember 2022, mis käsitleb finantssektori digitaalset tegevuskerksust ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 1060/2009, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 909/2014 ja (EL) 2016/1011 (ELT L 333, 27.12.2022, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2554/oj>).

- (15) Samuti sõltub süsteemselt olulise maksesüsteemi tõhusus ja usaldusväärsus selle juhtimiskorra selgusest ja asjakohasusest, mistõttu see peab olema selgelt dokumenteeritud. Süsteemselt olulise maksesüsteemi juhtimiskord peab tagama, et riskidega seotud kohustuste osas nõustab nõukogu objektiivne ja sõltumatu riskikomitee. Lisaks, tagamaks nõukogu ja juhatuse liikmete ning kohalduval juhul ka filiaali juhatuse liikmete huvide konflikti puudumise, peab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja võtma arvesse liikmete süüdimõistmisi ja karistusi kohaldatava äri-, maksejõuetus- või finantsõiguse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õiguse rikkumise eest ning seoses pettuse või ametialase vastutusega.
- (16) Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal lasuvate või tema tegevusest tekkivate mitmesuguste riskide tuvastamiseks, mõõtmiseks, jälgimiseks ja juhtimiseks on oluline usaldusväärne ja muutusi arvestav raamistik, mis võimaldab terviklikult juhtida õiguslikku, krediidi-, likviidsus- ja tegevusriski, üldist äririski, esindajariski, investeerimisriski ja muid riske. See kehtib ka süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagatisvarade raamistiku, osalejate kohustuste täitmata jätmise eeskirjade ja kordade ning talitluspidevuse kavade usaldusväärsuse ja vastupidavuse kohta.
- (17) Tegevusriski terviklikuks juhtimiseks ning arvestades tehnoloogiliste vahendite kasvavat kasutuselevõttu ja kasutamist süsteemselt olulise maksesüsteemi käitamisel, samuti küberrünnaku ohu suurenemist ja kahju, mida edukas küberrünnak võib põhjustada süsteemselt olulise maksesüsteemi toimimisele, peaks süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal olema kehtestatud küberkerksuse strateegia ja raamistik koos asjakohaste kordade, protsesside ja kontrollidega, et tulemuslikult juhtida küberriske ning tagada küberkerksuse kõrge tase. Sellise küberkerksuse strateegia ja raamistikuga seotud nõuded peaksid põhinema finantsturu taristute küberkerksuse järelevaatamisalastel ootustel⁽⁴⁾ ning eesmärgil muuta põhiootused süsteemselt oluliste maksesüsteemide käitajatele õiguslikult siduvaks. Lisaks on oluline, et süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja katsetaks korrapäraselt süsteemselt olulise maksesüsteemi kontrollide ja süsteemide tulemuslikkust, viies läbi ohuteabel põhineva läbistustestimise kooskõlas Euroopa ohuteabel põhineva eetilise koostöö raamistikuga (edaspidi „TIBER-EU raamistik“)⁽⁵⁾. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on filiaal, võib pädev asutus aktsepteerida testi, mille on viinud läbi juriidiline isik, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal, kui selle testi saab lugeda võrreldavaks TIBER-EU testiga ning see hõlmab ka filiaali vastavate kontrollide ja süsteemide tulemuslikkust.
- (18) Võttes arvesse tegevuse edasiandmise laialdasemat kasutamist ja riski, mida sellised tavad võivad põhjustada süsteemselt olulise maksesüsteemi tõhususele ja ohutusele, peab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja jääma alati vastutavaks edasiantud funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste eest. Lisaks peab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal olema kehtestatud lepinguline kord ja raamistik, millega tagatakse, et tegevuse edasiandmisest tulenevaid riske on enne asjaomase kokkuleppe sõlmimist ja tegevuse edasiandmise ajal piisavalt hinnatud ja maandatud. Lisaks tuleb kriitiliste funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste edasiandmise korral koostada väljumiskavad, mis tagavad süsteemselt olulise maksesüsteemi tõrgeteta toimimise juhul, kui tegevuse edasiandmine lõpetatakse. Grupisesed kokkulepped ei ole olemuslikult vähem riskantsed kui edasiandmine kolmandatele isikutele. Tunnustades küll grupisesete kokkulepete potentsiaalset kasulikkust tuleb edasiandmise suhtes kehtivaid nõudeid kohaldada ka selliste grupisesete kokkulepete suhtes, mis kujutavad endast edasiandmist.
- (19) Süsteemse riski vähendamine nõuab muu hulgas arvelduse lõplikkust ning seetõttu peaks süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tegema kõik endast sõltuva, et tagada süsteemselt olulise maksesüsteemi vastavus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ nõuetele⁽⁶⁾. Samuti on soovitatavad päevasisesed või reaaliajase arveldused, kui need on kooskõlas süsteemselt olulise maksesüsteemi üldise ärimudeliga ja vajalikud võimaldamaks süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal ja osalejal juhtida oma vastavaid krediidi- ja likviidsusriske.
- (20) Süsteemselt olulises maksesüsteemis osalemise objektiivsed, riskipõhised ja üldsusele avaldatud kriteeriumid, mis võimaldavad ausat ja (arvestades vastuvõetava riski kontrollistandardeid) avatud juurdepääsu süsteemselt olulisele maksesüsteemile, edendavad süsteemselt olulise maksesüsteemi ning tema poolt teenindatavate turgude ohutust ja tõhusust, piiramata samal ajal ebaproportsionaalselt teenuste osutamise vabadust.
- (21) Käesoleva määruse sätteid, mis nõuavad süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajalt andmete kogumist, töötlemist ja edastamist, ei mõjuta eeskirju, mis kehtivad osalejate või klientide andmete kaitse suhtes.

⁽⁴⁾ Avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁵⁾ Avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/26/EÜ, 19. mai 1998, arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaperiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/26/oj>).

- (22) Üldiselt tõhus ja tulemuslik süsteemselt oluline maksesüsteem, millel on selgelt määratletud, mõõdetavad ja saavutatavad eesmärgid, suudab kõige paremini rahuldada süsteemselt olulise maksesüsteemi osalejate ja tema poolt teenindatavate turgude vajadusi.
- (23) Selleks et rakendada CPMI-IOSCO põhimõtteid suurimal võimalikul määral, mida võimaldavad alusleping ja EKPSi põhikiri, on oluline, et pädevatel asutustel oleks võimalik nõuda käesoleva määruse rikkumiste parandamiseks ja rikkumiste kordumise vältimiseks parandusmeetmeid ning et EKP saaks kehtestada tulemuslikke, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone käesoleva määruse rikkumise eest. Kuivõrd parandusmeetmeid võib rakendada ainult käesoleva määruse rikkumise korral, võib tekkida olukordi, mille puhul on põhjendatud selliste meetmete rakendamise menetluse algatamine arvatava nõuete mittejärgimise korral, andes süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajale võimaluse esitada oma seisukoht ning selgitused enne rikkumise tuvastamist. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on filiaal, tuleb parandusmeetmeid või sanktsioone kohaldada filiaali suhtes.
- (24) Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajalt, kes on hiljuti selleks liigitatud käesoleva määruse kohaselt tehtud otsusega, ei tohi nõuda käesolevas määruses sätestatud järelevaatamisalaste nõuete täitmist ühe aasta jooksul alates kuupäevast, mil teda otsusest teavitati. See annab uuele süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajale aega järelevaatamisalaste nõuete tutvumiseks ja nende rakendamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

REGULEERIMISESE JA KOHALDAMISALA NING MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

Käesoleva määrusega sätestatakse maksesüsteemide süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise protsess ja kriteeriumid ning kehtestatakse süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajatele järelevaatamisalased nõuded.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „maksesüsteem“ – kolme või enama osaleja (v.a arvelduspangad, kesksed vastaspoolad, arvelduskojad ja kaudsed osalejad) vahel vormistatud struktuur, mille tegevuse aluseks on ühised eeskirjad ja maksejuhiste täitmise ühtne kord;
- 2) „finantsturu taristu“ – osalevate asutuste (sh süsteemi käitaja) vaheline mitmepoolne süsteem, mida kasutatakse maksete, väärtpaperite, tuletisinstrumentide või muude finantstehingute kliiringuks, arveldamiseks või kirjendamiseks;
- 3) „eurosüsteemi süsteemselt oluline maksesüsteem“ – süsteemselt oluline maksesüsteem, mille omanikuks ja käitajaks on eurosüsteemi keskpang;
- 4) „tagatis“ – vara või kolmanda osapoole kohustus, mida kasutab tagatise andja, et tagada kohustus tagatise võtja ees. Tagatis tähendab nii riigisisest kui piiriülest tagatist;
- 5) „investeerimisrisk“ – risk, et süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja enda või süsteemi osaleja vahendite, nt tagatise investeerimine, põhjustab kahjumi kas süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajale endale või süsteemis osalejale;
- 6) „süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja“ –
  - i) euroalal asutatud juriidiline isik, kes vastutab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitamise eest; või
  - ii) erandkorras euroalal asutatud filiaal, mis vastutab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitamise eest ja on väljaspool euroala asutatud juriidilise isiku õiguslikult sõltuv osa;

- 7) „pädev asutus“ –
- a) artikli 3 lõike 3 kohaselt juhtivjärelevaatajaks määratud eurosüsteemi keskpank; või
  - b) maksesüsteemi puhul, mis on artikli 3 lõike 1 punktis iii sätestatud kriteeriumidele vastav süsteemselt oluline maksesüsteem, on „pädev asutus“ kas:
    - i) EKP; või
    - ii) kui eurosüsteemi riigi keskpank on määratud juhtivjärelevaatajaks viieks või enamaks aastaks vahetult enne artikli 3 lõikes 3 osutatud otsuse tegemist, siis nii EKP kui ka asjaomane riigi keskpank;
- 8) „filiaal“ – juriidilise isiku staatusega ettevõtte, mis on olemasoleva üksuse õiguslikult sõltuv osa;
- 9) „nõukogu“ – a) üheastmelise juhtimissüsteemi puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja juhtimisorgan; b) kaheastmelise juhtimissüsteemi puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja nõukogu või sellega samaväärne juhtimisorgan, mis on loodud kooskõlas riigisisese õigusega; c) kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks on määratud filiaal, siis selle juriidilise isiku nõukogu, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal;
- 10) „juhatus“ – tegevdirektorid, nt üheastmelise juhtimissüsteemi puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja nõukogu liikmed, kelle ülesandeks on süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine, ja muud tegevjuhid, kelle on määranud nõukogu ning kelle ülesandeks on süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine; kaheastmelise juhtimissüsteemi puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja juhatuse liikmed ja muud tegevjuhid, kelle on määranud nõukogu või juhatus ning kelle ülesandeks on süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine;
- 11) „filiaali juhatus“ – kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks on liigitatud filiaal, siis selle filiaali tegevdirektorid, kes on ametlikult nimetatud vastutama selle filiaali eest ja kellele on delegeeritud süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine;
- 12) „asjaomane asutus“ – asutus, kellel on õiguslik huvi saada süsteemselt oluliselt maksesüsteemilt teavet, et täita oma seaduses sätestatud kohustusi, nt kriisilahendusasutused ja peamiste osalejate üle järelevalve teostajad;
- 13) „õiguslik risk“ – õigusnormide kohaldamisest tulenev risk, mille tagajärjeks on tavaliselt kahju;
- 14) „krediidirisk“ – risk, et vastaspooleks olev osaleja või muu isik ei suuda täita oma finantskohustusi nende sissenõutavaks muutumisel või mis tahes ajal tulevikus;
- 15) „likviidsusrisk“ – risk, et vastaspooleks oleval osalejal või muul isikul on ebapiisavalt vahendeid, et täita oma finantskohustusi nende sissenõutavaks muutumisel, ehkki tal võib olla piisavalt vahendeid, et teha seda tulevikus;
- 16) „tegevusrisk“ – risk, et puudused infosüsteemides või siseprotsessides, inimlik viga, juhtimisvead või välistest sündmustest, kolmandatest isikutest või edasiantud funktsioonidest, tegevustest ja/või teenustest tulenevad häired põhjustavad süsteemselt olulise maksesüsteemi pakutavate teenuste vähenemise, kvaliteedilanguse või lakkamise;
- 17) „üldine äririsk“ – süsteemselt olulise maksesüsteemi finantspositsiooni potentsiaalne nõrgenemine, mis tuleneb tema tegevustulude vähenemisest või -kulude suurenemisest sellisel määral, et kulud ületavad tulused, tekitades kahjumi, mis tuleb kapitalist katta;
- 18) „esindajarisk“ – risk, et süsteemi liikme esindajaks oleva kontohalduri hoitavatest varadest tuleneb kahjum kontohalduri või allhalduri maksejõuetuse, hooletuse, pettuse, nõrga juhtimise või ebapiisava dokumenteerimise tõttu;
- 19) „küberrisk“ – küberintsidentide toimumise tõenäosuse ja nende mõju kombinatsioon;
- 20) „tegevuse edasiandmine“ – süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja ja kolmanda isiku või grupisisese üksuse vaheline mis tahes vormis kokkulepe, mille kohaselt kõnealune kolmas isik või grupisisene üksus täidab funktsioone või tegevusi ja/või osutab teenuseid, mida muul juhul oleks täitnud süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja ise;

- 21) „süsteemne risk“ – osaleja või süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja risk, et ta ei suuda täita oma asjaomaseid kohustusi süsteemselt olulises maksesüsteemis, mille tõttu teised osalejad ja/või süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja ei suuda täita oma kohustusi, kui need sissenõutavaks muutuvad, ning millel võib olla ülekanduv mõju, mis ohustab finantssüsteemi stabiilsust või usaldusväärust;
- 22) „parandusmeede“ – konkreetne meede või tegevus, olenemata selle vormist, kestvusest või tõsidusest, mille pädev asutus on süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja suhtes kehtestanud, et parandada või ära hoida artiklite 8 kuni 27 ja artikli 29 nõuete mittejärgimine;
- 23) „arvelduspank“ – pank, milles on maksekontod ning kus täidetakse maksesüsteemis tekkivaid kohustusi;
- 24) „kaudne osaleja“ – juriidiline isik, kellel ei ole vahetut juurdepääsu süsteemselt olulise maksesüsteemi teenustele ning kellele asjaomase süsteemselt olulise maksesüsteemi eeskirjad ei ole üldjuhul vahetult siduvad ning kelle maksejuhised kliiritakse, arveldatakse ja kirjendatakse süsteemselt olulise maksesüsteemi poolt otseosaleja kaudu. Kaudsel osalejal on lepinguline suhe otseosalejaga. Sellisteks juriidilisteks isikuteks võivad olla vaid:
- i) krediitiasutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽⁷⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud tähenduses;
  - ii) investeerimisühingud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL ⁽⁸⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud tähenduses;
  - iii) mis tahes ettevõtja, kelle peakorter asub väljaspool liitu ja kelle funktsioonid vastavad punktides i ja ii määratletud liidu krediitiasutuse või investeerimisühingu omale;
  - iv) avaliku sektori asutused ja nende tagatisega ettevõtjad ning kesksed vastaspooled, arveldusagendid, arvelduskogjad ja süsteemioperaatorid direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktides c, d, e ja p määratletud tähenduses;
  - v) makseasutused ja e-raha asutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2366 ⁽⁹⁾ artikli 4 punktis 4 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ ⁽¹⁰⁾ artikli 2 punktis 1 määratletud tähenduses;
- 25) „maksejuhis“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ ⁽¹¹⁾ artikli 2 punkti i esimeses taandes määratletud maksejuhis;
- 26) „piiriülene tagatis“ – tagatis, mille puhul selle riigi jaoks, kus vara on tagatisena kasutatav, on vähemalt üks järgmistest riigivälise: a) vääring; b) vara asukohariik; või c) emitendi asukohariik;
- 27) „finantskohustused“ – süsteemselt olulises maksesüsteemis osalejate vahel või osalejate ja süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vahel tekkivad õiguslikud kohustused tulenevalt maksejuhistest sisestamisest sellesse süsteemselt olulisse maksesüsteemi;
- 28) „küberintsident“ – mis tahes vaadeldav juhtum infosüsteemis, sealhulgas teabe edastamiseks ja kommunikatsiooniks kasutatavates võrkudes, mis a) ohustab või kahjustab küberturvalisust või b) rikub infoturbe põhimõtteid, -kordasid või nõuetekohase kasutamise põhimõtteid, olenemata sellest, kas need tulenevad pahatahtlikust tegevusest või mitte;

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediitiasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/65/EL, 15. mai 2014, finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/65/oj>).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2366, 25. november 2015, makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2366/oj>).

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/110/EÜ, 16. september 2009, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/110/oj>).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/26/EÜ, 19. mai 1998, arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1998/26/oj>).

- 29) „otseosaleja“ – juriidiline isik, kellel on otsejuurdepääs asjaomase süsteemselt olulise maksesüsteemi teenustele lepingulise suhte kaudu, mis kohustab järgima asjaomase süsteemselt olulise maksesüsteemi eeskirju, ning kellel on lubatud saata maksejuhiseid sellesse süsteemi ja kes on võimeline süsteemilt maksejuhiseid vastu võtma;
- 30) „küberturvalisus“ – teabe ja/või infosüsteemide, sealhulgas teabe edastamiseks ja kommunikatsiooniks kasutatavate võrkude konfidentsiaalsuse, tervikluse ja kättesaadavuse säilitamine;
- 31) „pangapäev“ – direktiivi 98/26/EÜ artikli 2 punktis n määratletud pangapäev;
- 32) „küberoht“ – mis tahes asjaolu, mis võimaldab ära kasutada üht või mitut nõrkust ning avaldada negatiivset mõju küberturvalisusele;
- 33) „edasiandud teenuste osutaja“ – kolmas isik või grupisene üksus, kelle kohustuseks on funktsioonid, tegevused ja/või teenused vastavalt teenuste edasiandmise kokkuleppele;
- 34) „piiriülene makse“ – makse eri riikides asuvate osalejate vahel;
- 35) „sõltumatu liige“ – üheastmelise juhtimissüsteemi puhul tegevjuhtimises mitteosalev juhtimisorgani liige; kaheastmelise juhtimissüsteemi puhul nõukogu või samaväärse organi liige, kellel puuduvad äri-, perekonna- või muud sidemed, millest tekiks huvide konflikt seoses süsteemselt olulise maksesüsteemi või selle käitajaga, nende üle kontrolli omavate aktsionäridega, nende juhtimisorganiga või neis osalejatega, ning kellel ei ole sellist suhet olnud nõukogu liikmeks nimetamisele eelneva kahe aasta jooksul;
- 36) „talitluspidevuse kava“ – süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja koostatud kava, mille eesmärgiks on taastada süsteemselt olulise maksesüsteemi tõrgeteta toimimine;
- 37) „korrapärase sulgemise kava“ – süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja koostatud kava süsteemselt olulise maksesüsteemi korrapäraseks sulgemiseks;
- 38) „asjaomased sidusüksused“ – osalejad ja finantsturu taristud (juhtumipõhiselt muud mõjutatud turuosalised), millel on mõju süsteemselt olulise maksesüsteemi riskantsusele;
- 39) „eriolukord“ – sündmus, juhtum või olukord, mis võib kaasa tuua süsteemselt olulise maksesüsteemi funktsioonide, tegevuste või ja/teenuste peatumise või häire, sealhulgas lõpliku arvelduse häirimise või takistamise;
- 40) „oluline“ – riski kvalifitseeriv sõltuvus ja/või muutus, mis võib mõjutada üksuse võimet tegutseda või osutada teenuseid ootuspäraselt;
- 41) „likviidsuse pakuja“ – artikli 10 lõikes 3, artikli 11 lõikes 5 ja artikli 13 lõigetes 1, 9 ja 11 nimetatud raha andja või artikli 13 lõikes 4 nimetatud vara andja, sealhulgas süsteemselt olulise maksesüsteemi osaleja või kolmas isik;
- 42) „krediidirisk“ – summa või väärtus, mille puhul esineb risk, et osaleja ei tee täisarveldust tähtaja jooksul ega pärast seda;
- 43) „tähtjaline netoarveldussüsteem“ – süsteem, milles arveldus keskpangarahas toimub netopõhiselt eelnevalt kindlaks määratud arveldustsükli lõpus, nt tööpäeva lõpus või tööpäeva jooksul;
- 44) „sidusettevõtja“ – äriühing, mis kontrollib osalejat, on osaleja kontrolli all või osalejaga ühiselt kontrollitav. Kontroll äriühingu üle tähendab a) äriühingu hääleõigusega väärtpaberitest 20 % või suurema osa omamist, kontrollimist või hoidmist; või b) äriühingu konsolideerimist finantsaruandluses;
- 45) „tururisk“ – nii bilansiliste kui bilansiväliste positsioonide kahjumi risk, mis tuleneb turuhindade muutustest;
- 46) „korrelatsioonirisk“ – risk, mis tuleneb osalejast või emitendist, kui selle osaleja antud või emitendi emiteeritud tagatis on tugevas korrelatsioonis tema krediidiriskiga;
- 47) „nostroagent“ – süsteemselt olulises maksesüsteemis osalejate arveldamiseks kasutatav pank;
- 48) „kontohaldurpank“ – pank, mis hoiab kolmandate isikute finantsvara ja tagab selle säilimise;

- 49) „äärmuslik kuid realistlik turutingimus“ – ajalooliste ja hüpoteetiliste tingimuste terviklik kogum, sealhulgas süsteemselt olulise maksesüsteemi poolt teenindavate turgude kõige volatilisemad perioodid;
- 50) „ühepoolne makse“ – üks vahendite ülekandmine ühes vääringus;
- 51) „kahepoolne makse“ – kaks vahendite ülekandmist eri vääringutes väärtuse vastu vahetamise arveldussüsteemis;
- 52) „kavandatud arvelduspäev“ – kuupäev, mille maksejuhise saatja on sisestanud arvelduspäevana süsteemselt olulisse maksesüsteemi;
- 53) „peamine risk“ – risk, et vastaspool kaotab kogu tehingu väärtuse, st risk, et finantsvara müüja loovutab tagasivõtmata vara, ent ei saa makset või finantsvara ostja teostab tagasivõetamatu raha ülekande, ent ei saa vara vastu;
- 54) „teenuste ja kommunaalteenuste pakkuja“ – kolmas isik või grupisise üksus, kes pakub süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajale protsessi, teenust, kommunaalteenust või tegevust või selle osa;
- 55) „ohuteadmus“ – mis tahes teave, mis on koondatud, tuletatud, analüüsitud, tõlgendatud või rikastatud, et luua vajalik kontekst selliste otsuste tegemiseks, mis aitavad leevendada küberintsidendi või -ohu mõju;
- 56) „edasiantud tegevuse edasiandmine“ – funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste osutamise kohustuse üleandmine edasiantud teenuste osutajalt kolmandale isikule või grupisisele üksusele;
- 57) „kontsentratsioonirisk“ – risk, mis tuleneb ühe või mitme edasiantud teenuste osutaja suhtes tekkinud riskipositsioonist, mis on seotud sellise sõltuvusega teenuse osutajast, et teenuse osutaja mittekättesaadavus, tõrge või muu puudus teenuse osutaja teenuses võib süsteemselt olulist maksesüsteemi ja/või süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajat negatiivselt mõjutada, sealhulgas seades ohtu tema suutlikkuse tegutseda ja teenuseid osutada, ja/või ohustades liidu kui terviku finantsstabiilsust.

II OSA

LIIGITAMISKRITEERIUMID JA -PROTSESS

Artikkel 3

Liigitamiskriteeriumid ja -otsus

1. Maksesüsteem liigitatakse süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks, kui:
  - a) eurot rahaühikuna kasutatav liikmesriik saab sellest direktiivi 98/26/EÜ alusel teatada kui süsteemist või selle süsteemi käitaja asukoht, k.a filiaali asukoht, on euroalal, mille kaudu süsteemi kasutatakse; ja
  - b) kalendriaastal ilmnevad vähemalt kaks järgmistest asjaoludest:
    - i) eurodes vääringustatud maksete (euromaksete) päevane keskmine väärtus ületab 10 miljardit eurot;
    - ii) eurodes vääringustatud töödeldud maksete maht on vähemalt üks järgmistest:
      - 15 % eurodes vääringustatud maksete kogumast liidus;
      - 5 % eurodes vääringustatud piiriüleste maksete kogumast liidus;
      - turuosa 75 % eurot rahaühikuna kasutatava liikmesriigi eurodes vääringustatud maksete kogumast;

- iii) tema piiriülene tegevus (st osalejad, kelle asukoht ei ole süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja riigis, ja/või piiriülelised ühendused teiste maksesüsteemidega) hõlmab viit või enamat riiki ja sellest tekib vähemalt 33 % selle süsteemselt olulise maksesüsteemi kaudu käideldud eurodes väeringustatud maksete kogumahust;
- iv) seda kasutatakse teiste finantsturu taristute arveldusteks.

Liigitamine tuleb läbi viia kord aastas.

2. Olenemata lõikest 1 võib EKP nõukogu teha lõike 3 alusel kaalutletud ja põhjendatud otsuse liigitada maksesüsteem süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks ühel järgmistest juhtudest:

- a) kui selline otsus on asjakohane, arvestades maksesüsteemi olemust, suurust ja keerukust, tema osalejate olemust ja tähtsust, maksesüsteemi asendatavust ja selle alternatiivide olemasolu, maksesüsteemi ja laiema finantssüsteemi vahelist suhet, vastastikust sõltuvust ja muid koostoimeid;
- b) kui maksesüsteem ei vasta lõikes 1 sätestatud kriteeriumidele üksnes seetõttu, et lõike 1 punktis b sätestatud nõuded on kehtinud vähem kui kalendriaasta jooksul, ja on tõenäoline, et maksesüsteem vastab ka järgmisel vastavusläbivaatusel asjaomastele kriteeriumidele.

3. EKP nõukogu võtab vastu põhjendatud otsuse, milles loetletakse käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvad maksesüsteemid, nende käitajad ja pädevad asutused. See loetelu avaldatakse EKP veebilehel ja seda ajakohastatakse pärast iga muudatust.

4. Lõike 3 alusel tehtud otsus kehtib kuni selle kehtetuks tunnistamiseni. Süsteemselt olulisteks maksesüsteemideks liigitatud maksesüsteemide vastavusläbivaatused tuleb läbi viia igal aastal tuvastamaks, kas maksesüsteemid vastavad jätkuvalt süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise kriteeriumidele. Lõike 3 kohaselt vastu võetud otsus tunnistatakse kehtetuks, kui:

- a) kahel järjestikusel vastavusläbivaatusel tehakse kindlaks, et süsteemselt oluline maksesüsteem ei vasta lõikes 1 ja/või lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele;
- b) ühel vastavusläbivaatusel tehakse kindlaks, et süsteemselt oluline maksesüsteem ei vasta lõikes 1 ja/või lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele ning süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tõendab EKP nõukogu rahuldavalt, et ta tõenäoliselt ei vasta neile nõuetele enne järgmist vastavusläbivaatust.

5. Maksesüsteemi käitajal on õigus 30 päeva jooksul alates otsuse kättesaamisest esitada EKP nõukogule vaie otsuse peale, millega asjaomane maksesüsteem liigitati süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks. Vaie peab sisaldama kõiki põhjendusi ja tõendeid ning see tuleb adresseerida kirjalikult EKP nõukogule. EKP nõukogu põhjendatud vaideotsus edastatakse maksesüsteemi käitajale kirjalikult. Selles teates teavitatakse käitajat tema õigusest pöörduda kohtusse vastavalt asutamislepingule. Kui EKP nõukogu ei ole kahe kuu jooksul alates vaide esitamisest otsust teinud, loetakse, et vaie on jäetud rahuldamata.

Artikkel 4

Kirjalik teade maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise menetluse algatamise kohta

EKP teatab maksesüsteemi käitajale oma kavatsusest algatada artikli 3 kohane menetlus kõnealuse maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamiseks. Kirjalikus teates esitatakse kõik olulised faktid ja õiguslikud alused, mis on seotud asjaomase maksesüsteemi võimaliku liigitamisega süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks.

Artikkel 5

Õigus tutvuda dokumentidega maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise menetluses

Pärast artiklis 4 osutatud kirjaliku teate saamist on maksesüsteemi käitajal õigus tutvuda EKP toimikute, dokumentide või muu materjaliga, mille alusel hinnatakse kõnealuse maksesüsteemi süsteemselt olulisust. See õigus ei laiene teabele, mida EKP, riigi keskpang või muu kolmas osapool, sealhulgas teine liidu institutsioon või asutus peab konfidentsiaalseks.

*Artikkel 6***Õigus olla maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise menetluses ära kuulatud**

1. EKP poolt artikli 4 kohaselt saadetud kirjalikus teates antakse maksesüsteemi käitajale tähtaeg, mille jooksul ta võib kirjalikult esitada vastuväiteid, arvamusi ja seisukohti kirjalikus teates esitatud faktiliste asjaolude ja õiguslike aluste kohta. See tähtaeg ei või olla lühem kui 30 tööpäeva alates kirjaliku teate kättesaamisest maksesüsteemi käitaja poolt.
2. EKP võib anda maksesüsteemi käitajale tema taotlusel võimaluse esitada oma seisukohad suulisel ärakuulamisel. Ärakuulamise kohta koostatakse kirjalik protokoll, mille allkirjastavad kõik osalised. Protokollid ära kirjutatakse edastatakse kõigile osalistele.
3. Olenemata lõikest 2 võib EKP teha maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise otsuse ilma maksesüsteemi käitajat ära kuulamata, kui seda peetakse vajalikuks finantssüsteemi olulise kahjustamise vältimiseks.

*Artikkel 7***Maksesüsteemi süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks liigitamise otsuse põhjendamine**

1. EKP otsusele liigitada maksesüsteem süsteemselt oluliseks maksesüsteemiks lisatakse selle otsuse põhjendus. Põhjendus peab sisaldab olulisi faktilisi asjaolusid ja õiguslikke aluseid, millel EKP otsus põhineb.
2. Kui artikli 6 lõikest 3 ei tulene teisiti, tugineb EKP käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuse tegemisel üksnes neile faktilistele asjaoludele ja õiguslikele alustele, mille kohta maksesüsteemi käitajal on olnud võimalik esitada oma seisukoht.

III OSA

SÜSTEEMSELT OLULISE MAKSESÜSTEEMI KÄITAJATELE ESITATAVAD NÕUDED*Artikkel 8***Õiguskindlus**

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja hindab, kas kõikide asjakohaste õigussüsteemide kohalduvad õigusnormid tagavad tema süsteemselt olulise maksesüsteemi kõrgetasemelise kindluse ja toetavad tema tegevuse kõiki olulisi aspekte.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab süsteemselt olulise maksesüsteemi eeskirjad ja korrad ning sõlmib lepingud, mis on selged ja kooskõlas kõikide asjakohaste õigussüsteemide kohalduvate õigusnormidega.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja peab olema võimeline selgitama süsteemselt olulise maksesüsteemi suhtes kohaldatavaid õigusnorme, eeskirju, kordasid ning pädeva asutuse, osaleja ja asjakohastel juhtudel osaleja kliendi lepinguid selgel ja arusaadaval viisil.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja võtab meetmed tagamaks, et tema eeskirjad, korrad ja lepingud on kehtivad kõigis asjakohastes õigussüsteemides ning et toiminguid, mida ta teeb nende eeskirjade, kordade ja lepingute alusel, ei tühistata, pöörata tagasi ega peatata.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes tegutseb rohkem kui ühes õigussüsteemis, määrab ja maandab riski, mis tekib võimalikest kollisioonidest.
6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teeb kõik endast oleneva, et tagada süsteemselt olulise maksesüsteemi vastavus direktiivi 98/26/EÜ nõuetele.

Artikkel 9

Juhtimine

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peavad olema dokumenteeritud eesmärgid, milles on omistatud esmatahtsus süsteemselt olulise maksesüsteemi turvalisusele ja tõhususele. Eesmärgid peavad selgesõnaliselt toetama finantsstabiilsust ja teisi asjakohaseid üldise huviga seotud kaalutlusi, sealhulgas avatud ja tõhusaid finantsturge.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema tõhus ja dokumenteeritud juhtimiskord, kus on selgelt sätestatud kohustused ja vastutus. See kord tehakse kättesaadavaks pädevale asutusele, omanikele ja osalejatele. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teeb selle lühendatud versiooni kättesaadavaks üldsusele.
3. Nõukogu ülesanded ja kohustused peavad olema selgelt määratletud. Nõukogu ülesanneteks ja kohustusteks on:
  - a) kehtestada süsteemselt olulise maksesüsteemi selged strateegilised eesmärgid;
  - b) kehtestada süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevuse dokumenteeritud kord, sealhulgas oma liikmete tuvastamise, nendega suhtlemise ja nendevaheliste huvide konfliktide ohjamise kord;
  - c) tagada juhatuse liikmete tulemuslik valimine, järelevalve ja vajaduse korral tagasikutsumine, välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul;
  - d) kehtestada parima tavaga kooskõlas olev ning pikaajalistel eesmärkidel põhinev kohane tasustamise kord, välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul.
4. Nõukogu vaatab nii oma tegevuse tervikuna kui ka oma üksikute liikmete tegevuse läbi vähemalt kord aastas, välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul.
5. Nõukogu koosseis peab tagama huvide konflikti puudumise ning (v.a eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul) süsteemselt oluliste maksesüsteemide ja finantsturgudega seotud üldisemate tehniliste oskuste, teadmiste ja kogemuste kohase kogumi, mis võimaldab nõukogul täita oma ülesandeid ja kohustusi. Lisaks tuleb koosseisu puhul arvesse võtta pädevuse jaotust vastavalt riigisisesele õigusele. Välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul ning kui riigisisene õigus seda lubab, kuulub nõukogu koosseisu vähemalt üks sõltumatu liige.
6. Nõukogu kehtestab riskijuhtimisraamistiku dokumendid ja vaatab neid üle, kusjuures selles raamistikus tuleb:
  - a) esitada süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja riskitaluvuse ja riskivalmiduse põhimõtted;
  - b) määrata kindlaks riskiotsustega seotud kohustused ja vastutus;
  - c) käsitleda otsuste tegemist kriisides ja eriolukordades;
  - d) käsitleda sisekontrolli.

Nõukogu moodustab riskikomisjoni, kes abistab teda riskidega seotud kohustuste täitmisel. Riskikomitee nõustab nõukogu süsteemselt olulise maksesüsteemi riskijuhtimises.

Nõukogu tagab, et eksisteerib kolm selget ja tõhusat kaitseliini (põhitegevus, riskijuhtimine ja siseaudit), mis on üksteisest lahutatud ning millest igaühel on piisavad volitused, sõltumatus, ressursid ja juurdepääs nõukogule.

7. Nõukogu heakskiit on nõutav otsuste puhul, millel on oluline mõju süsteemselt olulise maksesüsteemi riskiprofiilile ning võtmetähtsusega riskidokumentidele, mis reguleerivad süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevust. Nõukogu kiidab heaks ja vaatab igal aastal läbi vähemalt artikli 10 lõikes 1 ette nähtud riski tervikliku juhtimise raamistiku, artikli 10 lõikes 4 ja artikli 18 lõikes 6 ette nähtud tegevuse taastamise ja korrapärase sulgemise kavad ja omakapitali hankimise kava, artikli 11 lõikes 1 ja artikli 13 lõikes 1 ette nähtud krediidiriski ja likviidsusriski raamistikud, artiklis 12 ette nähtud tagatiste raamistiku riskide juhtimiseks, artikli 19 lõikes 4 ette nähtud süsteemselt olulise maksesüsteemi investeerimissstrateegia, artikli 20 lõigetes 1 ja 6 ette nähtud tegevusriski raamistiku ja sellega seotud talitluspädevuse kava, artikli 21 lõikes 1 ette nähtud küberkerksuse raamistiku ning artikli 22 lõikes 4 ette nähtud tegevuse edasiandmise raamistiku.

8. Nõukogu tagab, et olulised otsused, mis mõjutavad süsteemselt olulise maksesüsteemi tehnilist ja funktsionaalset ülesehitust, eeskirju ja üldist strateegiat, eelkõige kliirimis- ja arveldamiskorra valik, toimimisstruktuur, kliiritud või arveldatud toodete ning tehnoloogia ja kordade kasutamine, kajastavad süsteemselt olulise maksesüsteemi asjaomaste sidusüksuste õiguspäraseid huve. Asjaomaste sidusüksustega ning kohastel juhtudel üldsusega konsulteeritakse mõistliku aja jooksul enne selliste otsuste tegemist.

9. Selgelt määratakse kindlaks juhatuse (asjakohastel juhtudel filiaali juhatuse) ülesanded ja vastutus, samuti juhatusesised (asjakohastel juhtudel filiaali juhatuse sisesed) aruandlusliinid ning juhatuse ja nõukogu (asjakohastel juhtudel filiaali juhatuse ja selle juriidilise isiku nõukogu, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal) vahelised aruandlusliinid. Juhatuse (asjakohastel juhtudel filiaali juhatuse) koosseis määratakse selliselt, et oleks tagatud huvide konflikti puudumine ning süsteemselt oluliste maksesüsteemide ja finantsturgudega seotud üldisemate tehniliste oskuste, teadmiste ja kogemuste kogum, mis võimaldab juhatusel täita oma kohustusi süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tegevuse ja riski juhtimisel.

10. Juhatuse kohustuseks on nõukogu (kohalduval juhul filiaali juhatuse puhul selle juriidilise isiku nõukogu ja juhatuse, mille osa on see filiaal) suuniseid arvestades tagada, et:

- a) süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tegevus on kooskõlas tema eesmärkide, strateegia ja riskitaluvusega;
- b) sisekontroll ja sellega seotud korrad on kohaselt välja töötatud, täidetud ja üle vaadatud, toetades süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja eesmärke;
- c) sisekontrolli ja sellega seotud kordasid hindab ja katsetab regulaarselt piisav arv töötajaid, kes on saanud riskijuhtimise ja siseauditi funktsioonide väljaõppe;
- d) osaletakse aktiivselt riskiohje protsessis;
- e) süsteemselt olulise maksesüsteemi riskijuhtimisraamistikule on eraldatud piisavalt vahendeid.

11. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks on määratud filiaal, siis:

- a) delegeeritakse käesoleva määruse järgimise tagamiseks vajalike ülesannete täitmine filiaali juhatusele;
- b) kõik filiaali juhatuse koosseisu kuuluvad tegevdirektorid peavad olema ka selle juriidilise isiku juhatuse liikmed, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal.

Punkti b tähenduses on „juhatuse liikmed“ üheastmelise juhtimissüsteemi puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja nõukogu liikmed, kelle ülesandeks on süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine, ja muud tegevjuhid, kelle on määranud nõukogu ning kelle ülesandeks on süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine; kaheastmelise juhtimissüsteemi puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja juhatuse liikmed ja muud tegevjuhid, kelle on määranud nõukogu või juhatuse ning kelle ülesandeks on süsteemselt olulise maksesüsteemi igapäevane juhtimine

12. Kontrollides huvide konflikti käsitlevate nõuete täidetust vastavalt lõigetele 5 ja 9, kaalub süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kas nõukogu, juhatuse ja asjakohastel juhtudel süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja filiaali juhatuse liikmeid on süüdi mõistetud ja karistatud kohaldatava äri-, maksejõuetus- või finantsõiguse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õiguse rikkumise eest ning seoses pettuse või ametialase vastutusega.

Artikkel 10

Riskide tervikliku juhtimise raamistik

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab usaldusväärse riskijuhtimise raamistiku ja haldab seda, et terviklikult tuvastada, mõõta, jälgida ja juhtida kogu riski, mis süsteemselt olulisel maksesüsteemil tekib või lasub. Ta vaatab riskijuhtimise raamistiku läbi vähemalt kord aastas. Riskijuhtimise raamistikus tuleb:

- a) esitada süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja riskitaluvuse põhimõtted ja kohased riskijuhtimisvahendid;
- b) määrata kindlaks riskiohtsustega seotud kohustused ja vastutus;

- c) käsitleda otsuste tegemist süsteemselt olulise maksesüsteemiga seotud eriolukordades, sealhulgas seoses finantsurgude arenguga, millel võib olla kahjulik mõju turu likviidsusele ja finantssüsteemi stabiilsusele eurot rahaühikuna kasutavas liikmesriigis, kus on süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja või mõne osaleja asukoht.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja motiveerib osalejaid ja asjakohastel juhtudel nende kliente juhtima ja piirama riski, mida nad süsteemselt olulisele maksesüsteemile põhjustavad või vastupidi. Osalejaid motiveeritakse tulemuslike, proportsionaalsete ja hoiatavate rahaliste sanktsioonide või kahju jagamise korra (või mõlema) kaudu.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vaatab vähemalt kord aastas läbi olulise riski, mida talle vastastikuse mõju tõttu põhjustavad muud üksused, sealhulgas finantsturu taristud, arvelduspangad, likviidsuse pakkujad ja teenusepakkujad, ja samuti riski, mida ta ise neile üksustele põhjustab. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja töötab välja riskijuhtimisvahendid, mis on usaldusväärsed ja proportsionaalsed tuvastatud riskitaset arvestades.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja määrab kindlaks süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega funktsioonid, tegevused ja teenused. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja määratleb konkreetsed stsenaariumid, mis võivad teda kui ettevõtjat takistada neid kriitilise tähtsusega tegevusi ja teenuseid pakkumast, ning hindab kõikide variantide tulemuslikkust tegevuse taastamiseks ja, välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul, korrapäraseks sulgemiseks. Ta vaatab süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega tegevused ja teenused läbi vähemalt kord aastas. Selle hindamise alusel koostab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teostatava kava süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevuse taastamiseks ja, välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul, korrapäraseks sulgemiseks. Tegevuse taastamise ja korrapärase sulgemise kavad sisaldavad muu hulgas tegevuse taastamise ja korrapärase sulgemise võtmestrategieate sisulist kokkuvõtet, süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega tegevuste ja teenuste ajakohastatud loetelu ning võtmestrategieate rakendamiseks vajalike meetmete kirjeldust. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja esitab kohalduvatel juhtudel asjaomasele asutusele teabe, mida on vaja kriisilahenduse kavandamiseks.

Artikkel 11

Krediidirisk

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab usaldusväärse raamistiku, milles mõeldakse, jälgitakse ja juhitakse krediidiriski, mida talle põhjustavad osalejad, ning osalejate krediidiriski, mis tuleneb süsteemselt olulise maksesüsteemi makse-, kliirimis- ja arveldustegevusest.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tuvastab kõik krediidiriski allikad. Krediidiriski mõõtmine ja jälgimine toimub kogu päeva jooksul, kasutades värsket teavet ja asjakohaseid riskijuhtimisvahendeid.
3. Tähtajalist netoarveldussüsteemi käitav süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab, et:
- a) finantskohustused määratakse kindlaks hiljemalt hetkel, mil maksejuhise lisatakse igale osalejale kättesaadavate netoarvelduspositsioonide arvestusse; ja
  - b) sellest tulenevate krediidiriskide katmiseks on piisavalt vahendeid vastavalt lõigetele 4 ja 5 hiljemalt punktis a nimetatud hetkel.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, k.a arveldusgarantiiga tähtajalise netoarveldussüsteemi käitaja, kellel olulise maksesüsteemi tegevuse käigus tekib krediidirisk seoses oma osalejatega, katab oma krediidiriski iga osaleja suhtes tagatiste, tagatisfondide, omakapitali (pärast üldise äririski katmiseks eraldatud summa mahaarvamist) või muude samaväärsete finantsvahenditega.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, k.a arveldusgarantiita tähtajalise netoarveldussüsteemi käitaja, kus süsteemselt olulises maksesüsteemis osalejatel on krediidirisk, mis tuleneb süsteemselt olulise maksesüsteemi makse-, kliirimis- ja arveldustegevusest, kehtestab asjaomaseid osalejaid puudutavad eeskirjad või lepingud. Need eeskirjad või lepingud peavad tagama, et süsteemselt olulises maksesüsteemis osalejad võimaldavad krediidiriski katmiseks piisavad vahendid kooskõlas lõikega 4, et katta kahe oma sidusüksustega suurimat krediidiriski põhjustava osaleja ja nende sidusüksuste krediidiriskid, mis tekivad nendega seoses süsteemselt olulise maksesüsteemi makse-, kliirimis- ja arveldustegevuses.
6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab eeskirjad ja korrad, mis käsitlevad kahjusid, mis tulenevad otseselt ühe või mitme osaleja kohustuste täitmata jätmisest süsteemselt olulise maksesüsteemi ees. Need eeskirjad ja korrad peavad käsitlema võimaliku katmata kahju jagamist, sealhulgas selliste vahendite tagasimaksmist, mida süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja võib laenata likviidsuse pakkujatelt. Need peavad hõlmama süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja eeskirju ja kordasid, mis käsitlevad süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja poolt stressiolukorras kasutatud finantsvahendite taastamist lõigetes 4 ja 5 sätestatud tasemel.

Artikkel 12

Tagatis

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja aktsepteerib tagatisena ainult järgmist vara:
  - a) raha; ja
  - b) madala krediidi-, likviidsus ja tururiskiga varad, st varad, mille puhul süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on asjakohase sisemise hindamise alusel võimeline pädevale asutusele tõendama, et need vastavad kõigile järgmistele tingimustele:
    - i) need on emiteerinud madala krediidiriskiga emitent;
    - ii) need on vabalt võõrandatavad ilma õiguslike piirangute ja kolmandate isikute nõudmisteta;
    - iii) need on vääringustatud valuutas, millega seotud riski süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja juhib;
    - iv) nendega seotud hinnateavet avaldatakse regulaarselt;
    - v) nendega ei ole muul viisil seotud olulist korrelatsiooniriski;
    - vi) neid ei ole emiteerinud tagatist pakkuv osaleja ega selle osalejaga samasse kontserni kuuluv üksus, välja arvatud pandikirjade puhul ja ainult juhul, kui kõnealuseid võlakirju tagavad varad on varade kogumis asjakohaselt eraldatud kindla õigusraamistikuga ja vastavad punktides i kuni v sätestatud nõuetele.

Punktide i kuni vi sisemisel hindamisel määratleb ja dokumenteerib süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja objektiivse meetodika ning kohaldab seda.

2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab ja rakendab iga tagatiseks võetud vara krediitkvaliteedi, turu likviidsuse ja hinnavolatiilsuse jälgimise tegevuspõhimõtted ja korrad. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kaalub regulaarselt ja vähemalt kord aastas oma hindamispõhimõtete ja kordade kohasust. Selline läbivaatus tuleb teha alati, kui toimub oluline sündmus, mis mõjutab süsteemselt olulise maksesüsteemi riski. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja hindab oma tagatise tegelikku turuväärtust vähemalt kord päevas.

3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab stabiilsed ja konservatiivsed väärtuskärped ja katsetab neid vähemalt kord aastas ning võtab arvesse halvenenud turutingimusi. Väärtuskärbete korda valideerivad vähemalt kord aastas isikud, kes ei osalenud selle väljatöötamisel ega rakendamisel.

4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja võtab meetmeid, et vältida teatavate varade kontsentreeritud hoidmist, kui see võib oluliselt halvendada võimet müüa sellised varad kiiresti ilma oluliste negatiivsete hinnamõjudeta.

5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes aktsepteerib piiriüleseid tagatiseid, tuvastab ja maandab nende kasutamise seonduva riski ning tagab, et piiriüleseid tagatiseid on võimalik õigeaegselt kasutada.

6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kasutab tulemuslikku ja tegevuste suhtes paindlikku tagatiste juhtimise süsteemi.

7. Lõiget 1 ei kohaldata eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi suhtes.

Artikkel 13

Likviidsusrisk

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab tervikliku raamistiku süsteemselt olulise maksesüsteemi osalejatest, arvelduspankadest, nostroagentidest, kontohaldurpankadest, likviidsuse pakkujatest ja teistest asjakohastest üksustest tuleneva likviidsusrisi juhtimiseks. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teeb osalejatele kättesaadavaks asjakohased vahendid nende likviidsuse juhtimiseks ning jälgib likviidsusvoo sujuvust süsteemis ja aitab sellele kaasa.

2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab operatsioonilised ja analüütilised vahendid, mis võimaldavad tal pidevalt ja õigeaegselt tuvastada, mõõta ja jälgida arveldus- ja rahavoogusid, sealhulgas päevase likviidsuse kasutamist.

3. Tähtajalist netoarveldussüsteemi käitav süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab, et:
- finantskohustused määratakse kindlaks hiljemalt hetkel, mil maksejuhis lisatakse igale osalejale kättesaadavate netoarvelduspositsioonide arvestusse; ja
  - on olemas piisavalt likviidseid vahendeid vastavalt lõigetele 4 kuni 7 hiljemalt punktis a nimetatud hetkel.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja hoiab või tagab, et osalejad hoiavad, kogu aeg alates finantskohustuste kindlaksmääramisest piisavalt likviidseid vahendeid kõikides arveldatavates valuutades, et täita sama päeva maksejuhised erinevate võimalike stressistsenaariumide korral. Kohastel juhtudel hõlmab see päevasisest või mitmepäevast arveldust. Need stressistsenaariumid hõlmavad:
- äärmuslike kuid realistlike turutingimuste korral sellise osaleja kohustuste täitmata jätmist, kellel koos oma sidusüksustega on suurim keskmine maksekohustus; ja
  - muid stsenaariume vastavalt lõikele 12.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes arveldab ühepoolseid makseid eurodes, hoiab või tagab, et osalejad hoiavad likviidseid vahendeid vastavalt lõikele 4, et täita õigeaegselt maksejuhised sellise osaleja kohustuste täitmata jätmise korral, kellel koos oma sidusüksustega on suurim keskmine finantskohustus vastavalt lõike 4 punktile a, ühel järgmistest viisidest:
- rahas arvelduste puhul eurosüsteemiga; või
  - kõlbliku tagatisena, mis on määratletud Euroopa Keskpannga suunistega (EL) 2015/510 (EKP/2014/60)⁽¹²⁾ ja EKP/2014/31⁽¹³⁾ kehtestatud eurosüsteemi tagatisvarade raamistikus, tingimusel et süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja saab tõendada, et selline tagatis on kergesti kättesaadav ning rahaks vahetatav samal päeval eelnevalt kokkulepitud ja väga usaldusväärsete rahastamislepingute raames, sealhulgas pingelises turuolukorras.
6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes arveldab ühepoolseid makseid eurodes, hoiab või tagab, et osalejad hoiavad täiendavaid likviidseid vahendeid vastavalt lõike 4 punktile b lõikes 5 osutatud viisidel või krediidikõlblikus kommerts pangas ühes või mitmes järgmistest instrumentidest:
- kokkulepitud krediidiiliinid;
  - kokkulepitud valuutavahetustehingud;
  - kokkulepitud pöördtehingud;
  - artikli 12 lõike 1 nõuetele vastavad varad, mida hoiab esindajaks olev kontohaldur;
  - investeeringud.
7. Kõik need instrumendid peavad võimaldama raha kättesaadavust sellises ajaraamistikus, mis võimaldab arveldada samal päeval. Eelkõige peab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja suutma tõendada, et mitterahalised instrumendid on kergesti kättesaadavad ning rahaks vahetatavad samal päeval enne kokkulepitud ja väga usaldusväärsete rahastamislepingute raames, sealhulgas pingelises turuolukorras.

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja peab olema valmis tõendama pädevale asutusele piisava sisehinnangu abil, et kommerts pank on krediidikõlblik.

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes arveldab kahepoolseid makseid või ühepoolseid makseid muus valuutas peale euro, hoiab või tagab, et osalejad hoiavad piisavalt likviidseid vahendeid vastavalt lõikele 4 lõikes 6 määratletud viisidel.

⁽¹²⁾ Euroopa Keskpannga suunis (EL) 2015/510, 19. detsember 2014, eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) (ELT L 91, 2.4.2015, lk 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/guideline/2015/510/oj>).

⁽¹³⁾ Euroopa Keskpannga suunis EKP/2014/31, 9. juuli 2014, täiendavate ajutiste meetmete kohta seoses eurosüsteemi refinantseerimisoperatsioonide ja tagatise kõlblikkusega ning millega muudetakse suunist EKP/2007/9 (ELT L 240, 13.8.2014, lk 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/guideline/2014/528/oj>).

8. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja täiendab lõikes 4 osutatud vahendeid muu varaga, peab see vara olema tõenäoliselt turustatav või tagatisena aktsepteeritav (nt krediidiliinid, vahetustehingud või pöördtehingud) pärast võlgniku kohustuste täitmata jätmist tekkiva vajaduse korral, isegi kui selles ei ole võimalik eelnevalt usaldusväärselt kokku leppida või seda tagada äärmuslikes kuid realistlikes turutingimustes. Kui osaleja täiendab lõikes 4 osutatud vahendeid muu varaga, peab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagama, et see vara vastab käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud nõuetele. Eeldatakse, et varad on tõenäoliselt turustatavad või tagatisena aktsepteeritavad, kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on võtnud arvesse asjaomase keskpanga eeskirju ja praktikat tagatise aktsepteeritavuse valdkonnas.

9. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja ei või arvestada võimaliku keskpangalt saadava erakorralise laenuga.

10. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja viib läbi hoolsuskohustuse auditi veendumaks, et igal süsteemselt olulisele maksesüsteemile lõike 4 kohaste likviidsete vahendite pakkujal on:

- a) piisav ja ajakohane teave, et mõista ja juhtida oma likviidsusriski, mis on seotud raha või varade pakkumisega; ning
- b) võimekus pakkuda raha või varasid vastavalt nõudmisele.

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kontrollib hoolsuskohustuse järgimist vähemalt kord aastas. Likviidsuse pakkujaks sobivad ainult sellised üksused, kellel on juurdepääs emiteeriva keskpanga krediidile. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja katsetab regulaarselt süsteemselt olulise maksesüsteemi kordasid oma likviidsetele vahenditele juurdepääsuks.

11. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kellel on juurdepääs keskpanga kontodele, makse- või väärtpaberiteenustele, kasutab neid teenuseid, kui see on otstarbekas.

12. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja otsustab range stressitestimise alusel summa ning katsetab regulaarselt oma likviidsete varade piisavust, et täita lõigetes 4 ja 5 sätestatud nõudeid. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja peab stressitestimise raames kaaluma erinevaid asjakohaseid stressistsenaariume, sealhulgas ühe või mitme osaleja kohustuste täitmata jätmist samal päeval ning kahel või mitmel järgneval päeval.

Selliste stsenaariumide kaalumisel tuleb arvesse võtta süsteemselt olulise maksesüsteemi ülesehitust ja töökorda ning uurida tuleb kõiki üksusi, mis võivad põhjustada süsteemselt olulisele maksesüsteemile olulise likviidsusriski, nagu näiteks arvelduspangad, nostroagendid, kontohaldurpangad, likviidsuse pakkujad ja seotud finantsturu taristud. Kohastel juhtudel peavad stsenaariumid hõlmama mitmepäevast perioodi.

13. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja dokumenteerib tema enda või osalejate poolt hoitava raha ja muude varade hoidmise põhjused ning tal peab olema nende suhtes kohane juhtimiskord. Ta kehtestab selge korra stressitesti tulemuste aruandluseks nõukogule ja kasutab neid tulemusi, et hinnata oma likviidsusriski juhtimise raamistiku adekvaatsust ja teha sellesse muudatusi.

14. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab selged eeskirjad ja korrad, mis võimaldavad tal pärast tema ühe või mitme osaleja kohustuste täitmata jätmist täita sama päeva finantskohustused ning vajadusel õigeaegselt päevasisesed ja mitmepäevased maksekohustused. Neis eeskirjades ja kordades tuleb:

- a) käsitleda ettenägematuid ja potentsiaalselt katmata likviidsuse puudujääke;
- b) püüda vältida finantskohustuste samal päeval arveldamise pikendamist, tühistamist või hilinemist;
- c) näidata ära, kuidas ennistada süsteemselt olulise maksesüsteemi poolt stressiolukorras kasutatud raha ja muud varad lõigetes 4 kuni 6 nõutavas ulatuses.

Artikkel 14

Lõplik arveldus

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab eeskirjad ja korrad, mis võimaldavad arvelduse lõpule viia hiljemalt kavandatud arvelduspäeva lõpus.

*Artikkel 15***Rahaarveldused**

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes arveldab ühepoolseid makseid eurodes, tagab, et lõplik arveldus toimub keskpangarahas. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes arveldab teiste süsteemselt oluliste maksesüsteemide käitajate makseid, peab tegema endast oleneva, et võimaldada sellistele teistele süsteemselt oluliste maksesüsteemide käitajale arveldamist isegi eriolukordades.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes arveldab kahepoolseid makseid või ühepoolseid makseid muus valuutas peale euro, tagab, et lõplik arveldus toimub keskpangarahas, kui see on praktiline ja kättesaadav.
3. Kui ei kasutata keskpangaraha, tagab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, et rahaarveldused toimuvad sellist arveldusvara kasutades, mille krediidirisk on väike või puudub.
4. Kui arveldus toimub kommerts pangarahas, siis süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja jälgib, juhib ja piirab krediidi- ja likviidsusriski, mis tuleneb kommertsarvelduspankadest. Eelkõige kehtestab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja oma arvelduspankadele ranged kriteeriumid, milles võetakse muude asjaolude hulgas arvesse nende õigusraamistikku ja järelevalvet, krediidikõlblikkust, kapitaliseeritust, juurdepääsu likviidsusele ja töökindlust, ning jälgib neist kinnipidamist. Samuti jälgib ja juhib süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja oma kommertsarvelduspankadega seotud krediidi- ja likviidsusriskide kontsentreerumist.
5. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teostab rahaarveldusi omaenda kontodel, minimeerib ja kontrollib ta rangelt oma krediidi- ja likviidsusriske.
6. Kui arveldus toimub kommerts pangarahas, tuleb süsteemselt olulise maksesüsteemi ja kommertsarvelduspanga suhte õiguslikes alustes selgelt sätestada:
  - a) millal peavad ülekanded üksiku arvelduspanga kontodel toimuma;
  - b) et ülekanded on pärast teostamist lõplikud;
  - c) et saadud vahendid tuleb üle kanda niipea kui võimalik ning vähemalt päeva lõpus.

*Artikkel 16***Makse makse vastu**

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, kes kasutab makse makse vastu mehhanismi, kõrvaldab peamise riski, tagades, et ühe kohustuse lõplik arveldamine toimub vaid juhul, kui toimub ka seotud kohustuse lõplik arveldamine. Seda reeglit tuleb järgida olenemata sellest, kas arveldamine toimub bruto- või netopõhiselt ning millal see loetakse lõplikuks.

*Artikkel 17***Osaleja kohustuste täitmata jätmise eeskirjad ja korrad**

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja määratleb süsteemi eeskirjades ja kordades osaleja kohustuste täitmata jätmise, mis peab hõlmama vähemalt osaleja poolt oma finantskohustuste õigeaegse täitmise ebaõnnestumist tegevuslikel põhjustel, lepingu rikkumise või selle osaleja suhtes maksejõuetusmenetluse algatamise tõttu. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja eristab automaatset ja kaalutlusel põhinevat kohustuste täitmata jätmist. Kaalutlusel põhineva kohustuste täitmata jätmise korral määrab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja üksuse, kes seda kaalutlust kasutab. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vaatab osaleja kohustuste täitmata jätmise määratluse läbi vähemalt kord aastas.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peavad olema kohustuste täitmata jätmise olukorda käsitlevad eeskirjad ja korrad, mis võimaldavad tal jätkata oma kohustuste täitmist osaleja kohustuste täitmata jätmise korral ning milles käsitletakse vahendite ennistamist pärast kohustuste täitmata jätmist. Nimetatud eeskirjades ja kordades määratletakse vähemalt järgmist:
  - a) süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja võimalikud meetmed kohustuste täitmata jätmise korral;
  - b) kas need meetmed on automaatsed või kaalutlusel põhinevad ning kaalutluse kasutamise alused;

- c) võimalikud muudatused süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tavalises arvelduspraktikas, et tagada õigeaegne arveldamine;
- d) maksete haldamine töötlemise eri etappidel;
- e) meetmete võimalik järjestamine;
- f) asjaomaste poolte, sealhulgas kohustusi mitte rikkunud osalejate rollid, ülesanded ja kohustused;
- g) muud mehhanismid, mis tuleb aktiveerida, et piirata kohustuste täitmata jätmise mõju.

3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja peab olema valmis rakendama kohustuste täitmata jätmise eeskirju ja kordasid, sealhulgas kõiki tema eeskirjades ette nähtud asjakohaseid kaalutlusel põhinevaid menetlusi. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab muu hulgas, et: a) tal on võimekus, sealhulgas piisav hästikoolitatud personal, et rakendada lõikes 2 nimetatud kordasid õigeaegselt; ning b) süsteemselt olulise maksesüsteemi eeskirjades ja kordades käsitletakse dokumenteerimise, teabe saamise ja kommunikatsiooni vajadusi ning, juhul kui kaasatud on rohkem kui üks finantsturu taristu või ametiasutus, koordineerimist.

4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja avaldab lõikes 2 nimetatud eeskirjade ja kordade põhiaspektid, mis peavad hõlmama vähemalt kõik järgmised asjaolud:

- a) asjaolud, mille puhul tuleb võtta meetmeid;
- b) meetmete võtjad;
- c) võetavate meetmete ulatus;
- d) mehhanismid, mille alusel menetletakse süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kohustusi oma kohustusi mitte rikkunud osalejate ees.

5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja katsetab ja vaatab läbi lõikes 2 piiritletud eeskirjad ja korrad vähemalt kord aastas või pärast iga süsteemselt olulises maksesüsteemis tehtud olulist muudatust, mis mõjutab neid eeskirju ja kordasid. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kaasab oma osalejad ja asjaomased sidusüksused sellesse katsetamisse ja läbivaatamisse.

Artikkel 18

Üldine äririsk

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab usaldusväärse juhtimis- ja kontrollisüsteemi, et tuvastada, jälgida ja juhtida üldisi äririske, sealhulgas äristrateegia nõrgast elluviimisest tulenevat kahju, negatiivseid rahavooge või ootamatuid ja äärmiselt suuri tegevuskulusid.

2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema teostatav tegevuse taastamise ja, välja arvatud eurosüsteemi süsteemselt olulise maksesüsteemi puhul, korrapärase sulgemise kava vastavalt artikli 10 lõikes 4 sätestatud nõuetele.

3. Lähtudes oma üldise äririski profiilist ning ajast, mida on vaja, et saavutada kriitilise tähtsusega tegevuste ja teenuste taastumine ja/või korrapärane sulgemine, määrab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja varade summa, mis on vajalik lõikes 2 nimetatud kava teostamiseks. See summa ei või olla väiksem kui kuue kuu jooksvatele tegevuskuludele vastav summa.

4. Lõikes 3 nimetatud summa katmiseks hoiab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja omakapitalist rahastatavat likviidset netovara nt lihtaktsiate, avaldatud reservide või muu jaotamata kasumi kujul, nii et tal on võimalik oma tegevust ja teenuste osutamist jätkata. See vara täiendab vahendeid, mida hoitakse, et katta artiklitega 11 ja 13 hõlmatud osaleja kohustuste täitmata jätmisi või muid riske. Kapitalinõuete dubleerimise vältimiseks võib arvesse võtta rahvusvaheliste riskipõhiste kapitalinõuete alusel hoitavaid omavahendeid.

5. Lõikes 4 nimetatud varad, mida hoitakse üldise äririski katmiseks, peavad olema piisavalt likviidsed ja kvaliteetsed, et neid oleks võimalik õigeaegselt kasutada, ning need tuleb eraldada süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja varadest, mida kasutatakse igapäevaseks tegevuseks. Käitajal peab olema võimalik realiseerida üldise äririski katmiseks hoitavad varad ilma olulise ebasoodsa hinnakõikumiseta, nii et tal on võimalik üldise ärikahju tekkimise korral tegevust ja teenuste osutamist jätkata.

6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab teostatava täiendava omakapitali hankimise kava juhuks, kui tema omakapital langeb lõikes 3 sätestatud piirmäärast lähedale või alla selle.
7. Lõikeid 3 kuni 6 ei kohaldata eurosüsteemi süsteemselt olulisele maksesüsteemile.

Artikkel 19

Esindaja- ja investeerimisrisk

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja hoiab enda ja osalejate vara järelevalve alla kuuluvates ja reguleeritud üksustes (edaspidi „(esindajaks olev) kontohaldur“), mille raamatupidamistavad, turvaprotseduurid ja sisekontroll kaitsevad neid varasid kaotamineku eest kontohalduri või allhalduri maksejõuetuse, hooletuse, pettuse, nõrga juhtimise või ebapiisava andmete säilitamise korral.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema õigeaegne juurdepääs oma varadele ja osalejate antud varadele.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja hindab ja mõistab riski seoses oma kontohaldurpankadega, võttes neist igahihe puhul arvesse omavahelise suhte kõiki aspekte.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab oma investeerimisstrateegia, mis peab olema kooskõlas tema üldise riskijuhtimisstrateegiaga ning täielikult osalejatele avaldatud. Ta vaatab investeerimisstrateegia läbi vähemalt kord aastas.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja investeerimisstrateegia kohased investeeringud peavad olema taganud kõrge kvaliteediga võlgnikud või olema nõuded selliste võlgnike vastu. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja määratleb kõrge kvaliteediga võlgnike kriteeriumid. Investeeringud tuleb teha minimaalse krediidi-, turu- ja likviidsusriskiga instrumentidesse.
6. Lõikeid 3 kuni 5 ei kohaldata eurosüsteemi süsteemselt olulisele maksesüsteemile.

Artikkel 20

Tegevusrisk

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab usaldusväärse raamistiku, mis hõlmab tegevusriski tuvastamiseks, jälgimiseks ja juhtimiseks kohaseid süsteeme, põhimõtteid, kordasid ja kontrolle.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vaatab läbi, auditeerib ja katsetab süsteeme, tegevuspõhimõtteid, kordasid ja kontrolle perioodiliselt ning pärast olulisi muudatusi.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab teenustaseme ja töökindluse eesmärgid ja nende eesmärkide saavutamisele suunatud tegevuskavad. Ta vaatab need eesmärgid ja tegevuskavad läbi vähemalt kord aastas.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab, et süsteemselt oluline maksesüsteem tuleb toime stressiolukorrast tuleneva maksete mahu kasvuga ning et ta suudab saavutada oma teenustaseme eesmärgid.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja näeb ette terviklikud füüsilise turvalisuse ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) turbe kavad, protsessid ja süsteemikavad ning samuti kerksed infosüsteemid, milles on asjakohaselt tuvastatud, hinnatud ja juhitud kõik IKT keskkonna võimalikud haavatavused, ohud, intsidendid ja riskid. Ta vaatab need tegevuskavad läbi vähemalt kord aastas.
6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab talitluspidevuse kava, milles käsitletakse sündmusi, mis kujutavad endast märkimisväärset süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevuse katkestamise riski. Kavas tuleb ette näha varukeskuse kasutamine, mis peab tagama kriitilise tähtsusega infotehnoloogiasüsteemide tegevuse jätkamise kahe tunni jooksul nende sündmuste toimumisest. Kava peab olema koostatud selliselt, et süsteemselt oluline maksesüsteem on alati võimeline arveldama kõik arveldamisele kuuluvad maksed selle pangapäeva lõpuks, mil katkestus aset leidis. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja katsetab seda kava ja vaatab selle läbi vähemalt kord aastas.

7. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tuvastab kriitilise tähtsusega osalejad, võttes aluseks maksete mahu ja väärtuse ning nende võimaliku mõju teistele osalejatele ja süsteemselt olulisele maksesüsteemile tervikuna olukorras, kus sellistel osalejatel ilmneb märkimisväärseid talitusprobleeme.
8. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tuvastab, jälgib ja juhib riski, mida kriitilise tähtsusega osalejad, teised finantsturu taristud ning teenusepakkujad ja kaupade tarnijad võivad põhjustada süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevusele.
9. Käesoleva artikli tähenduses hõlmavad viited „riskile“ artiklites 21 ja 22 määratletud riske.

Artikkel 21

Küberrisk

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab küberriskide tulemuslikuks ja tõhusaks juhtimiseks tervikliku küberkerksuse raamistiku ning küberkerksuse strateegia, milles võetakse arvesse süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja riskitaluvust ja riskivalmidust.
2. Lõikes 1 osutatud küberkerksuse raamistik peab tagama vähemalt järgmise:
  - a) oluliste ülesannete kindlaksmääramine ja liigitamine, sealhulgas vastutus organisatsioonisiseste otsuste tegemise, protsesside, tegevuste, teenuste ja teabevara eest, mis toetavad süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega tegevusi ja teenuseid, et tagada asjakohased meetmed nende kaitsmiseks ja õigeaegseks taastamiseks küberründe korral;
  - b) süsteemselt olulise maksesüsteemi piisav kaitse küberriski eest, sealhulgas tulemuslike turvakontrollide rakendamine ja peamiste IKT-süsteemide toimimise ja turvalisuse ning tundliku teabe töötlemise või hoidmise kontrollimine;
  - c) küberintsidendi või selle märkide õigeaegne ja asjakohane tuvastamine, sealhulgas anomaalse tegevuse jälgimise kaudu;
  - d) küberintsidendile või mis tahes negatiivsele sündmusele õigeaegselt ja asjakohaselt reageerimine viisil, mis võimaldab süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega tegevuse operatiivselt taastada ning minimeerib võimalikku kahju süsteemselt olulisele maksesüsteemile.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab testimiskava, et korrapäraselt katsetada kõikide lõigetes 1 ja 2 osutatud küberkerksuse raamistiku protsesside, kordade ja kontrollide tulemuslikkust. Asjaomase testimiskava raames viib süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja läbi TIBER-EU ohuteabel põhineva läbistustestimise, mille käigus matkitakse süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega funktsioonide ja alussüsteemide ründamist, nagu on sätestatud TIBER-EU raamistikus.

Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks on liigitatud filiaal, võib pädev asutus võtta arvesse selle juriidilise isiku, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal, läbistustestimise tulemusi, kui selle läbistustestimise saab lugeda võrreldavaks TIBER-EU testimisega ja kui see hõlmab ka filiaali vastavate kontrollide ja süsteemide tulemuslikkust
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab, et tema nõukogul ja juhatusel (asjakohastel juhtudel filiaali juhatusel) ning tema töötajatel on põhjalikud teadmised küberkerksusest ja põhjalik olukorrateadlikkus küberohtudest oma tegevuskeskkonnas tulemusliku ohuteabe protsessi ja teabe jagamise kaudu nii organisatsioonisiselt kui teiste seotud üksustega finantssüsteemis.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peavad olema kehtestatud asjakohased süsteemid, põhimõtted, korrad ja kontrollid, mis võimaldavad tal hinnata ja mõista oma küberkerksuse strateegia ja raamistiku rakendamise tulemuslikkust.
6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema kehtestatud kord, mis tagab, et vähemalt olulistest süsteemselt olulist maksesüsteemi mõjutavatest küberintsidenditest, sealhulgas süsteemselt olulise maksesüsteemi osalejate ja kolmandatest isikutest teenusosutajate juures, teatatakse: a) nõukogule, juhatusele ja kohalduval juhul filiaali juhatusele; ning b) pädevale asutusele. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peavad olema kehtestatud küberturvega seotud pideva õppimise ja enesetäiendamise protsessid. Need protsessid peavad hõlmavad näiteks ohusuundumuste arvestamist küberkerksuse raamistikus ning kogemuspõhist küberintsidendite läbivaatamist.

Artikkel 22

Tegevuse edasiandmine

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vastutab igal ajahetkel käesoleva määruse järgimise eest kõikide edasiantud funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste osas.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab, et tegevuse edasiandmine ei kahjusta süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja suutlikkust täita käesoleva määruse nõudeid ning ei too otseselt ega kaudselt kaasa olukorda, kus süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vastutus käesoleva määruse nõuete täitmise eest delegeeritakse edasiantud teenuste osutajale.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja peab tegevuse edasiandmisel kolmandale isikule või grupisisele üksusele sõlmima kirjaliku lepingu edasiantud teenuste osutajaga. Lepinguline kokkulepe peab hõlmama vähemalt järgmist:
  - a) tagama, et süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja saab täita käesolevast määrusest, muudest kohaldatavatest õigusaktidest, regulatiivsetest nõuetest ja lepingutest tulenevaid kohustusi;
  - b) edasiantud funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste, edasiantud teenuste osutaja ülesannete ning lepingupoolte õiguste ja kohustuste selget ja täpset kirjeldust;
  - c) tagama asjaomase pädeva asutuse õiguse kasutada käesoleva määruse artikli 29 lõike 1 punktist a tulenevaid volitusi ning tagama süsteemselt olulise maksesüsteemi artikli 10 lõike 4 kohaselt kindlaks määratud kriitilise tähtsusega funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste edasiandmise korral asjaomase pädeva asutuse õigused teostada oma volitusi vastavalt käesoleva määruse artikli 29 lõike 1 punktidele b ja c;
  - d) täpsustama, kas edasiantud süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste edasiandmine on lubatud, ning tingimused, mida sellistel juhtudel kohaldatakse ja millega tagatakse süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vastavus käesoleva määruse nõuetele;
  - e) tagama süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja õiguse lõpetada lepinguline kokkulepe õigusnormide või lepingutingimuste olulise rikkumise korral ning kui käesoleva artikli nõuete täitmist ei ole võimalik tagada.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema kehtestatud terviklik tegevuse edasiandmise raamistik, et tulemuslikult tuvastada, jälgida ja juhtida mis tahes tegevuse edasiandmisest tulenevaid riske kogu edasiandmise perioodi jooksul. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema kehtestatud ka tegevuse edasiandmise strateegia, milles võetakse arvesse süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja riskitaluvust.
5. Lõikes 4 osutatud tegevuse edasiandmise raamistik peab võimaldama süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal vähemalt järgmist:
  - a) hinnata enne mis tahes lepingu sõlmimist tegevuse edasiandmisest tulenevaid riske – sealhulgas kontsentratsiooniriski ja edasiantud tegevuse edasiandmisest tulenevat riski –;
  - b) tuvastada ja tulemuslikult juhtida süsteemselt olulise maksesüsteemi kriitilise tähtsusega funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste edasiandmisega seotud riske;
  - c) tagada edasiantud funktsioonide, tegevuste ja/või teenustega seotud huvide konflikti hindamine;
  - d) teostada audiitõigusi, mis on vajalikud seotud edasiandmise riskide hindamiseks ja vastavate õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmiseks. See hõlmab edasiantud kriitiliste tähtsusega funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste osutaja auditeerimise ja kontrollimise kava.
6. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tagab, et tegevuse edasiandmine ei kahjusta süsteemselt olulise maksesüsteemi toimimise tulemuslikkust ja usaldusväärsust ega tema süsteemide, põhimõtete, sisekontrollide ja nendega seotud kordade usaldatavust.

7. Süsteemselt olulise maksesüsteemi artikli 10 lõike 4 kohaselt kindlaks määratud kriitilise tähtsusega funktsioonide, tegevuste ja/või teenuste edasiandmise korral peab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja koostama väljumisstrateegia, mis ei häiri süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevust, ning hoidma seda ajakohasena.

8. Eurosüsteem töötab välja süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajatele suunatud mittesiduvad suunised tegevuse edasiandmisega seotud nõuete kohta. EKP teeb need suunised kättesaadavaks oma veebilehel.

Artikkel 23

Juurdepääsu ja osalemise kriteeriumid

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab ja avaldab mittediskrimineerivad süsteemselt olulise maksesüsteemi teenustele juurdepääsu ja neis osalemise kriteeriumid teistele finantsturu taristutele ja otseosalejatele ning kohastel juhtudel kaudsetele osalejatele. Ta vaatab need kriteeriumid läbi vähemalt kord aastas.

2. Lõikes 1 nimetatud juurdepääsu ja osalemise kriteeriumid peavad olema põhjendatud süsteemselt olulise maksesüsteemi ja selle teenindatava turu turvalisuse ja tulemuslikkusega seotud kaalutlustega ning koostatud süsteemselt olulise maksesüsteemi konkreetseid riske silmas pidades ja olema nendega vastavuses. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega nõuded, mis piiravad juurdepääsu vähimal võimalikul määral. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja keelab üksusele juurdepääsu, esitab ta selle kohta kirjaliku põhjenduse, mis põhineb igakülgsel riskianalüüsil.

3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja jälgib jooksvalt, kas osalejad vastavad süsteemselt olulise maksesüsteemi juurdepääsu ja osalemise kriteeriumidele. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab mittediskrimineerivad korrad, millele tuginedes peatada ja korrakohaselt tühistada osaleja osalemise õigus, kui osaleja ei vasta nimetatud kriteeriumidele ning avaldab selliste kordade asjakohased võtmeaspektid. Ta vaatab need korrad läbi vähemalt kord aastas.

Artikkel 24

Mitmetasandiline osalemine

1. Riskijuhtimise eesmärgil tagab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja, et süsteemselt olulise maksesüsteemi eeskirjad, korrad ja lepingud võimaldavad tal koguda teavet kaudsete osalejate kohta, et tuvastada, jälgida ja juhtida kõiki osalemisest süsteemselt olulisele maksesüsteemile tulenevaid riske. See teave peab hõlmama vähemalt järgmist:

- a) otseosalejate poolt endi ja kaudsete osalejate eest teostatava tegevuse proportsioon võrrelduna tegevuse mahuga süsteemi tasandil;
- b) iga otseosaleja kaudu arveldavate kaudsete osalejate arv;
- c) igalt kaudselt osalejalt pärinevate maksete maht ja väärtus süsteemselt olulises maksesüsteemis;
- d) punktis c nimetatud maksete mahu ja väärtuse proportsioon võrrelduna selle otseosaleja vastavate näitajatega, kelle kaudu kaudselt osalejal on juurdepääs süsteemselt olulisele maksesüsteemile.

2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tuvastab otse- ja kaudsete osalejate vahelised olulised sõltuvused, mis võivad mõjutada süsteemselt olulist maksesüsteemi, arvestades lõikes 1 nimetatud teavet.

3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja tuvastab kaudsed osalejad, kellest lähtub oluline risk süsteemselt olulisele maksesüsteemile ja otseosalejatele, kelle kaudu neil on juurdepääs süsteemselt olulisele maksesüsteemile, eesmärgiga seda riski juhtida.

4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vaatab vähemalt kord aastas läbi riski, mis tuleneb mitmetasandilisest osalemisest. Ta võtab vajaduse korral maandavaid meetmeid tagamaks, et risk on kohaselt juhitud.

*Artikkel 25***Tõhusus ja mõjus**

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peab olema kord süsteemselt olulise maksesüsteemi kaudu teenindatavate turgude vajaduste tuvastamiseks ja rahuldamiseks, eelkõige seoses järgmisega:
  - a) kliirimis- ja arveldamiskorra valik;
  - b) toimimise struktuur;
  - c) kliiritavad või arveldatavad tooted;
  - d) tehnoloogia ja kordade kasutamine.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajal peavad olema selgelt määratud, mõõdetavad ja realistlikud sihid ja eesmärgid, näiteks minimaalsete teenustasemetete, riskijuhtimise ootuste ja tegevuse prioriteetide valdkondades.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab mehhanismid lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuete läbivaatamiseks regulaarselt ning vähemalt igal aastal.

*Artikkel 26***Teabevahetuskorrad ja -standardid**

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kasutab asjakohaseid rahvusvaheliselt aktsepteeritud teabevahetuskordasid ja –standardeid, et hõlbustada tõhusat maksete tegemist, kliirimist, arveldamist ja kirjendamist.

*Artikkel 27***Eeskirjade, peamiste menetluste ja turuandmete avaldamine**

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja kehtestab selged ja terviklikud eeskirjad ja korrad, mis avaldatakse täielikult osalejatele. Asjakohased eeskirjad ja peamised korrad tuleb ka üldsusele avaldada.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja avaldab süsteemi ülesehituse ja operatsioonide selge kirjelduse ning samuti süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja ja osalejate õigused ja kohustused, et osalejad saaksid hinnata riski, mis neil tekib süsteemselt olulises maksesüsteemis osalemisest.
3. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teeb kättesaadavaks kogu vajaliku asjakohase dokumentatsiooni ning pakub koolitusi, et suurendada osalejate arusaamist süsteemselt olulise maksesüsteemi eeskirjadest ja kordadest ning riskist, mis neil tekib süsteemselt olulises maksesüsteemis osalemisest.
4. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja avaldab süsteemselt olulise maksesüsteemi kõikide teenuste tasud ning samuti allahindluse põhimõtted. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja esitab võrreldavuse eesmärgil tasuliste teenuste selged kirjeldused.
5. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja koostab ja avaldab vastused CPSS-IOSCO finantsturu taristute avaldamise raamistikule. Ta uuendab oma vastuseid pärast olulisi muudatusi süsteemis või selle tegevuskeskkonnas ning vähemalt kord kahe aasta jooksul. Samuti avaldab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja vähemalt tehingute mahu ja väärtuse põhiandmed.

*Artikkel 28***Üldine nõuete täitmise kohustus**

1. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajad peavad viima oma tegevuse vastavusse käesolevas määruses sätestatud nõuetega ühe aasta jooksul pärast seda, kui neid on teavitatud EKP nõukogu otsusest vastavalt artikli 3 lõikele 3.
2. Süsteemselt oluliste maksesüsteemide käitajad teevad pidevat koostööd pädeva asutusega ning tagavad, et nende hallatavad süsteemselt olulised maksesüsteemid vastavad artiklites 8 kuni 27 ja artiklis 29 sätestatud nõuetele, sealhulgas mis puudutab nende eeskirjade, kordade, protsesside ja raamistike üldist mõjusust. Lisaks teevad süsteemselt oluliste maksesüsteemide käitajad koostööd pädeva asutusega, et aidata süsteemsel tasandil kaasa laiemale eesmärgile edendada maksesüsteemide tõrgeteta toimimist.

3. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks on määratud filiaal ja käesolevast määrusest tuleneva kohustuse täitmine sõltub selle juriidilise isiku kaasamisest, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal, käsitatakse seda kohustust filiaali kohustusena tõendada pädevale asutusele nõuete täitmist asjaomase juriidilise isiku tasandil võetavate meetmete ja protsesside kaudu.

IV OSA

PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 29

Pädeva asutus volitused

1. Pädeval asutusel on õigus:
  - a) saada süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajalt igal ajal kogu teave ja kõik dokumendid, mis on vajalikud käesolevas määruses sätestatud nõuete täitmise hindamiseks või maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamiseks süsteemsel tasandil. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja esitab asjakohase teabe pädevale asutusele ilma põhjendamatu viivitusega;
  - b) nõuda süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajalt sõltumatu asjatundja määramist süsteemselt olulise maksesüsteemi tegevuse uurimiseks või sõltumatuks läbivaatuseks. Pädev asutus võib esitada nõudeid, mis käsitlevad määratava eksperdi liiki, koostatava aruande sisu ja ulatust, aruande staatust (sealhulgas selle teatavate osade avaldamist) ning aruande koostamise tähtaegu. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja teatab pädevale asutusele, kuidas esitatud nõuded on täidetud;
  - c) teha kohapealset kontrolli või volitada teisi isikuid seda tegema. Kui kontrolli kohane läbiviimine ja tõhusus seda nõuavad, võib pädev asutus seda teha ilma ettetatamiseta.
2. Euroopa Keskpannga otsuses (EL) 2019/1349 (EKP/2019/25) ⁽¹⁴⁾ on sätestatud käesolevas artiklis ette nähtud pädeva asutuse volituste teostamise kord ja tingimused.

Artikkel 30

Järelevaatamistegevuse korraldus

1. Pädev asutus võib läbi viia pidevaid ja/või *ad hoc* järelevalvetegevusi hindamaks, kas süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja järgib artiklites 8 kuni 27 ja artiklis 29 kehtestatud nõudeid, või edendamaks maksesüsteemide tõrgeteta toimimist süsteemsel tasandil.
2. Pädev asutus sõlmib vajaduse korral koostöökokkuleppeid teiste asjaomaste asutustega. Erandjuhuks, kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajaks on määratud filiaal, sõlmib pädev asutus koostöökokkuleppe asutusega, kes vastutab selle juriidilise isiku järelevaatamise või järelevalve eest, mille õiguslikult sõltuv osa on asjaomane filiaal.

Artikkel 31

Konfidentsiaalsus

Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja poolt pädeva asutusega konfidentsiaalsena jagatud teavet võib jagada Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) raames. EKPSi liikmed peavad käitlema asjaomast teavet konfidentsiaalsena kooskõlas EKPSi põhikirja artikli 37 lõikes 1 sätestatud ametisaladuse hoidmise kohustusega.

⁽¹⁴⁾ Euroopa Keskpannga otsus (EL) 2019/1349, 26. juuli 2019, pädeva asutuse teatavate volituste teostamise korra ja tingimuste kohta seoses süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevalvega (EKP/2019/25) (ELT L 214, 16.8.2019, lk 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/1349/oj>).

V OSA

PARANDUSMEETMED JA SANKTSIOONID*Artikkel 32***Parandusmeetmed**

1. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja ei ole käesolevat määrust järginud või kui selle kahtlustamiseks on mõistlik põhjus, võib pädev asutus algatada menetluse parandusmeetme kohaldamiseks; sellisel juhul pädev asutus:
  - a) edastab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajale kirjaliku teate mittejärgimise või arvatava mittejärgimise kohta; ja
  - b) annab süsteemselt olulise maksesüsteemi käitajale võimaluse esitada oma seisukohad ja selgitused.
2. Süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja poolt esitatud teavet arvesse võttes võib pädev asutus kohaldada süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja suhtes mittejärgimise parandamiseks ja/või selle kordumise vältimiseks parandusmeetmeid. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on filiaal, tuleb parandusmeetmeid või sanktsioone kohaldada filiaali suhtes.
3. Pädev asutus võib kohaldada parandusmeetmeid viivitamata, kui ta leiab, et mittejärgimise tõsidus nõuab viivitamatut tegutsemist. Sellekohane otsus peab olema põhjendatud.
4. Muu pädev asutus peale EKP teatab EKP-le põhjendamatu viivitusega oma kavatsusest kohaldada süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja suhtes parandusmeetmeid.
5. Parandusmeetmeid võib kohaldada olenemata sanktsioonidest, mida kohaldatakse määruse (EÜ) nr 2532/98⁽¹⁵⁾ alusel, või nende sanktsioonidega paralleelselt.
6. Käesolevas artiklis ette nähtud parandusmeetmete kohaldamisel lähtutakse Euroopa Keskpanga otsuses (EL) 2017/2098 (EKP/2017/33)⁽¹⁶⁾ sätestatud eeskirjadest ja korrast.

*Artikkel 33***Sanktsioonid**

1. Käesoleva määruse rikkumise korral võib EKP kohaldada sanktsioone süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja suhtes. Kui süsteemselt olulise maksesüsteemi käitaja on filiaal, kohaldatakse sanktsioone filiaali suhtes.
2. Lõike 1 alusel sanktsioonide kohaldamisel lähtutakse nõukogu määrusest (EÜ) nr 2532/98 ja Euroopa Keskpanga määrusest (EÜ) nr 2157/99 (EKP/1999/4)⁽¹⁷⁾. Sanktsioonide summa arvutatakse vastavalt Euroopa Keskpanga otsusele (EL) 2017/2097 (EKP/2017/35)⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁵⁾ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2532/98, 23. november 1998, Euroopa Keskpanga sanktsioonide rakendamise volituste kohta (EÜT L 318, 27.11.1998, lk 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1998/2532/oj>).

⁽¹⁶⁾ Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2017/2098, 3. november 2017, parandusmeetmete kohaldamise menetlusliku külje kohta määruse (EL) nr 795/2014 mittejärgimise korral (EKP/2017/33) (ELT L 299, 16.11.2017, lk 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2098/oj>).

⁽¹⁷⁾ Euroopa Keskpanga määrus (EÜ) nr 2157/1999, 23. september 1999, Euroopa Keskpanga volituste kohta sanktsioonide rakendamiseks (EKP/1999/4) (EÜT L 264, 12.10.1999, lk 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1999/2157/oj>).

⁽¹⁸⁾ Euroopa Keskpanga otsus (EL) 2017/2097, 3. november 2017, sanktsioonide arvutamise meetodika kohta seoses süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamisnõuete rikkumisega (EKP/2017/35) (ELT L 299, 16.11.2017, lk 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2097/oj>).

VI OSA

KÄESOLEVA MÄÄRUSE KOHALDAMISE LÄBIVAATAMINE*Artikkel 34***Läbivaatamine**

EKP nõukogu vaatab käesoleva määruse üldise kohaldamise läbi hiljemalt kaks aastat pärast selle jõustumist ja seejärel iga kolme aasta järel ning hindab selle muutmise vajadust.

VII OSA

KEHTETUKS TUNNISTAMINE JA LÖPPSÄTTED*Artikkel 35***Kehtetuks tunnistamine**

1. Määrus (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28) tunnistatakse käesolevaga kehtetuks.
2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitletakse viidena käesolevale määrusele ja loetakse vastavalt vastavustabelile II lisas.

*Artikkel 36***Lõppsätted**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas aluslepingutega.

Frankfurt Maini ääres, 2. juuli 2025

EKP nõukogu nimel
EKP president
Christine LAGARDE

ILISA

Kehtetuks tunnistatud suunis ja muudatuste nimekiri**(viide põhjenduses 1)**

Euroopa Keskpanga määrus (EL) nr 795/2014, 3. juuli 2014, süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamise kohta (EKP/2014/28) (ELT L 217, 23.7.2014, lk 16).	
Euroopa Keskpanga määrus (EL) 2017/2094, 3. november 2017, millega muudetakse määrust (EL) nr 795/2014 süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamise kohta (EKP/2017/32) (ELT L 299, 16.11.2017, lk 11).	
Euroopa Keskpanga määrus (EL) 2021/728, 29. aprill 2021, millega muudetakse määrust (EL) nr 795/2014 süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamise kohta (EKP/2021/17) (ELT L 157, 5.5.2021, lk 1).	

II LISA

Vastavustabel

Määrus (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28)	Käesolev määrus
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 1
Artikli 1 lõige 2	Artikli 3 lõige 3
Artikli 1 lõige 3	Artikli 3 lõige 1
Artikli 1 lõige 3-a	Artikli 3 lõige 2
Artikli 1 lõige 3a	Artikli 3 lõige 4
Artikli 1 lõige 3b	Artikli 3 lõige 5
Artikli 1 lõige 4	Artikli 28 lõige 2
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 2a	Artikkel 4
Artikkel 2b	Artikkel 5
Artikkel 2c	Artikkel 6
Artikkel 2d	Artikkel 7
Artikkel 3	Artikkel 8
Artikli 4 lõiked 1 kuni 5	Artikli 9 lõiked 1 kuni 5
Artikli 4 lõige 6	Artikli 9 lõiked 11 ja 12
Artikli 4 lõige 7	Artikli 9 lõiked 6 ja 8
–	Artikli 9 lõige 7
Artikli 4 lõige 7a	Artikli 9 lõige 9
Artikli 4 lõige 8	Artikli 9 lõige 10
–	Artikli 9 lõige 13
–	Artikli 9 lõige 14
Artikkel 5	Artikkel 10
Artikkel 6	Artikkel 11
Artikkel 7	Artikkel 12
Artikkel 8	Artikkel 13
Artikkel 9	Artikkel 14
Artikkel 10	Artikkel 15
Artikkel 11	Artikkel 16
Artikkel 12	Artikkel 17
Artikkel 13	Artikkel 18
Artikkel 14	Artikkel 19
Artikkel 15	Artikkel 20
–	Artikkel 21
–	Artikkel 22
Artikkel 16	Artikkel 23
Artikkel 17	Artikkel 24
Artikkel 18	Artikkel 25
Artikkel 19	Artikkel 26
Artikkel 20	Artikkel 27

Määrus (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28)	Käesolev määrus
–	Artikli 28 lõige 3
Artikkel 21	Artikkel 29
Artikkel 21a	Artikli 30 lõige 1
–	Artikli 30 lõige 2
Artikkel 21b	Artikkel 31
Artikkel 22	Artikkel 32
Artikkel 23	Artikkel 33
Artikkel 24	Artikkel 34
–	Artikkel 35
Artikli 25 lõiked 1 ja 3	Artikkel 36
Artikli 25 lõige 2	Artikli 28 lõige 1
–	I lisa
–	II lisa